

ח' בכסלו התשע"א
15 בנובמבר 2010
כב. 2010-7852

לכבוד
טפסר שמעון בן נר - מפקד שירותי כבאות
אזור בני ברק

אדון נכבד,

הנדון : ביקורת שירותי כבאות בעסקים שאינם טעוני רישוי תביעה יצוגית

מכתב מס' 236 מתאריך 18 אוקטובר 2010
מכתבי: סימוכין כב. 2008-7109 מתאריך 17 נוב' 2008

מצ"ב מכתבי שבסימוכין אשר קובע על פי חו"ד של עו"ד אלה אלון כי רשות כבאות רשאית לערוך ביקורות ציוד כיבוי במקומות לגביהם לא הותקנו תקנות ספציפיות וניתן אף לגבות תשלום בעד שירות זה.

סעיף 6ד' לחוק שירותי הכבאות תשי"ט-1959, קובע את הסמכות של מי שנתמנה לעניין זה על ידי רשות כבאות "להיכנס בכל עת סבירה לכל מקרקעין שבתחום הרשות חוץ מתחום היחיד המשמש למגורים, כדי לבדוק אם קוימו הוראות חוק זה והתקנות לפיו".

על פי חו"ד זו רשאית רשות כבאות לערוך ביקורת אף בעסקים שאינם טעוני רישוי.

בברכה,

חיים תמם

סגן מפקח כבאות ראשי

העתקים :

מר שמעון רומח - נציב כבאות והצלה ומכ"ר
גב' אנקה בלומר - ממונה מניעת דלקות ארצית
גב' סנדרה מוסקוביץ - ממונה חומרים מסוכנים ✓

י"ט בחשוון התשס"ט
17 בנובמבר 2008
כב. 2008-7109

לכבוד
מפקדי שירותי כבאות

אדון נכבד,

הנדון : ביקורת רשויות כבאות במבנים לגביהם לא תוקנו תקנות לציוד כיבוי - רענון

לאור פניות שהופנו באחרונה בעניין הסמכות של רשות כבאות לבצע ביקורות ולגבות אגרה בגין ביקורות אלה, כאשר מדובר במבנים לגביהם לא התקין שר הפנים תקנות הקובעות את ציוד הכיבוי שיש להתקין בהם, מצ"ב חו"ד של עו"ד אלה אלון.

סיכום חו"ד הנ"ל הינה כי רשות כבאות רשאית לערוך ביקורות ציוד כיבוי במקומות לגביהם לא הותקנו תקנות ספציפיות וניתן לגבות תשלום בעד שירות זה, בהתאם לכללים שנקבעו בפסיקה (עבור השטח בו נדרשים אמצעי כיבוי ולא עבור כל שטח המקרקעין).

בברכה,

חיים תמוז

סגן מפקח כבאות ראשי

העתקים :

מר שמעון רומח - נציב כבאות והצלה ומכ"ר
גבי אנקה בלומר - ממונה מניעת דלקות ארצית
גבי סנדרה מוסקוביץ - ממונה חומרים מסוכנים

ביקורות של גורמי רשות הכבאות במבנים לגביהם לא הותקנו תקנות מסוימות לגבי

ציוד כיבוי

1. לאחרונה התקבלו בנציבות הכבאות וההצלה מספר פניות הנוגעות לשאלת הסמכות של רשות כבאות לבצע ביקורות ולגבות אגרה בגין ביקורות אלה, כאשר מדובר במבנים לגביהם לא התקין שר הפנים תקנות מסוימות הקובעות את ציוד הכיבוי שיש להתקין בהם. להלן תפורט התייחסותי לשאלה זו.
2. סעיף 6ד לחוק שירותי הכבאות, תשי"ט-1959 (להלן: החוק), קובע את הסמכות של מי שנתמנה לעניין זה על-ידי רשות כבאות "להיכנס בכל עת סבירה לכל מקרקעין שבתחום הרשות, חוץ מתחום היחיד המשמש למגורים, כדי לבדוק אם קוימו הוראות חוק זה והתקנות לפיו" (ההדגשה הוספה).
3. כניסה למבנה לצורך ביקורת, כאמור, אינה מוגבלת לבדיקת התקנת אמצעי כיבוי לפי סעיף 6א לחוק, אלא לבדיקת קיום כל הוראות החוק והתקנות.
4. כך, סעיף 2 לחוק קובע כי "רשות כבאות חייבת להבטיח את שירותי הכבאות לכיבוי דליקות בתחומה ולמניעת דליקות או התפשטותן של דליקות...".
5. לעניין זה ניתן להפנות גם לחובותיה של רשות כבאות לפי סעיף 4(3) לחוק "להבטיח, לקיים ולתאם את כל הסידורים הדרושים למניעת דליקות ולכיבויין" ולפי סעיף 4(4) לחוק "לקבוע, בכפוף לתקנות שהתקין שר הפנים, סידורי כבאות במוסדות ובמפעלים, בין ציבוריים ובין פרטיים, וכן בבניינים גבוהים, לפקח על צידם ולתאם את סידורי הכבאות כאמור עם סידורי הכבאות של רשות הכבאות". אמנם קביעת סידורי הכבאות כפופה לתקנות שהתקין שר הפנים, אך גם בהעדר תקנות החוק מסמיך את רשויות הכבאות לקבוע סידורים כאמור ולפקח על הציוד המותקן. כמובן שבעניינים אלה (כמו גם בעניינים אחרים) כפופה רשות הכבאות גם להוראות מפקח כבאות ראשי (תקנה 2(4) לתקנות שירותי הכבאות (סמכויות מפקח כבאות ראשי), תשל"ב-1972).
6. לא זו אף זו, לפי תקנה 5(ב) לתקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי), תשכ"ה-1964 (להלן: תקנות ציוד כיבוי), "רשות-כבאות תנקוט בכל האמצעים כדי להבטיח שציוד הכיבוי... שברשות מוסדות ומפעלים יותאם למיפרט המפקח, זולת אם התיר המפקח סטייה ממיפרט המפקח וכפי שהתיר". לפי תקנה 5(ג) לתקנות ציוד כיבוי, "רשות-כבאות תקבע תיאומים ביתר סידורי הכבאות של מוסדות ומפעלים בהתאם להנחיות המפקח". לפי תקנה 5(ה) לתקנות ציוד כיבוי, "רשות כבאות תערוך מזמן לזמן ביקורות במוסדות ובמפעלים כדי לבדוק אם נעשו בהם סידורי-כבאות נאותים ואם ציוד הכיבוי שברשותם מספיק ומתאים למפרט המפקח." עוד נקבע בתקנה 7 לתקנות ציוד כיבוי, כי "נתברר לרשות-כבאות כי סידורי-כבאות של מוסד או מפעל אינו מספיק או מתאים, תודיע על כך לרשות המקומית שבתחומה נמצא המוסד או המפעל, וכן למשטרה."

7. כאשר מדובר בעסקים טעוני רישוי, הרי שגם מכוח חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968 והתקנות שהוצאו לפיו, קיימת חובה להתקין אמצעי כיבוי לפי דרישת שירותי הכבאות. מעבר לכך, קיימים מוסדות הטעונים רישוי מכוח דברי חקיקה אחרים, ואף בהם נדרשת לעיתים התקנת אמצעי כיבוי לפי הנחיית שירותי הכבאות.
8. יצויין כי שאלה זו נדונה על ידי בית משפט השלום בהפ 176740/01 ב.ג.אביב השקעות בע"מ נ' עיריית תל אביב - המחלקה לכיבוי אש, ונקבע שם לענייננו כדלקמן:
 "הסמכות שניתנה לשר הפנים בסעיף 6 לחוק להתקין תקנות היא סמכות רשות ואינה גורעת מחובת הרשות להבטיח את שירותי הכבאות לכיבוי דליקות בתחומה ובין היתר כאמור להחזיק במצב תקין את הציוד הדרוש ולתת שירותי כבאות...
 יש לציין שגם לפי ע"א (ת"א) 1465/99 מקורות חברת מים בע"מ נ' איגוד ערים לשירותי כבאות "אילון" ואח', (כבוד השופטים: גולדברג, ד"ר גרוניס, חיות), תקדין מחוזי 99(3) 1038 (להלן: "פס"ד מקורות") ניתן לראות שלכאורה לא מדובר באחד מהמקרים שלגביהם יש תקנות ספציפיות והתשלום של האגרה הוכר ע"י ביהמ"ש כשירות שניתן ע"י הרשות כבאות כגורם מפקח על אמצעי הכיבוי בעשייתו ביקורת שנתי לזוודא את תקנות הציוד וזאת בהתאם לתקנות התשלומים, תוך הכרה בזכות לגביית האגרה בגין שירות ביקורת ציוד כיבוי במקרקעין."
 9. תקנות שירותי הכבאות (תשלומים בעד שירותים), תשל"ה-1975, מטילות חובת תשלום על מקבל שירות, שהינו, בין היתר, בעל הנכס או המחזיק בו. כך על מקבל השירות לשלם בגין ביקורת ציוד במקרקעין, המוגדרת בתקנה 1 כ"ביקורת שגרתית של ציוד הכיבוי במקרקעין הנערכת אחת לשנה". גם בתקנות המטילות חובת תשלום בגין ביקורת ציוד, לא קיימת התניה של חובת התשלום בכך שקיימות תקנות בדבר התקנת אמצעי כיבוי במבנים מסוג מסוים.
 10. כלומר, ניתן לערוך ביקורת ציוד כיבוי במקומות לגביהם לא הותקנו תקנות ספציפיות, וניתן לגבות תשלום בעד שירות זה, בהתאם לכללים שנקבעו בפסיקה (עבור השטח בו נדרשים אמצעי כיבוי ולא עבור כל שטח המקרקעין).

בכבוד רב,

אלה אלון, עו"ד

יועצת משפטית

בציבות הכבאות וההצלה